

Oponentský posudek

Michael Erdinger:

KŘEŠŤANSKÝ ALTRUISMUS A SOLIDARITA JAKO IMPULS K SOCIÁLNÍ PRÁCI

Diplomová práce

Autor ve své práci popisuje cestu dějinami, jíž se ubíraly generace věřících ve službě druhým lidem. Je velmi zajímavé, že jde o tok plynulý, a že co lidská paměť sahá, motivy pro tuto službu nikdy nechyběly. Autor provází texty bible – Starého a Nového zákona – s ohledem na to, jak židovská tradice a později změna myšlení v duchu Kristova učení byly v mysli věřících pevně zakotveny a představovaly závaznou pobídku k donátorské činnosti ve prospěch vdov, sirotků, nemocných a jiných ohrožených skupin ve společnosti. Tato část práce poukazuje na autorovu dobrou znalost bible a souvislostí vztahujících se k motivům pro výkon sociální práce dnešních věřících lidí.

Velmi dobře je zpracována i následující kapitola zaměřená na sociální nauku církve. Již nikoliv jen dobročinnost, ale sociální systém garantovaný státem, k němuž se církev staví jako partner, který pokrývá zejména ty oblasti, které stát nemůže vykonávat, a současně poskytuje lidský podpůrný prvek. Koncem 19. století Evropa poprvé zažívá antagonistické vztahy mezi zaměstnavateli a zaměstnanci, na což reaguje papež Lev XIII proslulou encyklikou *Rerum novarum*. Tato encyklika probírá dokonce vznik dělnických spolků na obranu těch, kdo jsou ohroženi nezaměstnaností. Encyklika je skutečným průlomem, neboť do té doby není známo, že by se církev starala o nabídku a udržení zaměstnání. Od roku 1891, kdy tato encyklika byla publikována, každé důležité výročí vydání encykliky slavili papežové novými encyklikami, jednak aby byla vzdána čest Lvu XIII, jednak aby mohli popsat jako oficiální sociální politiku církve nové děje a postoje, které církev zaujímá. Vznikl tak rozsáhlý soubor sociálních encyklik od různých autorů, kde však nedochází k vzájemné kritice, nýbrž k snaze vybrat z předchozího vše, co bylo dobré, a nové vyhlásit.

Poněkud menší pozornost věnuje autor sociální nauce církve v rámci II. vatikánského koncilu, který proběhl v letech 1962 – 1965. Domnívám se, že Jan XXIII vykonal nesmírně důležitou práci tím, jak prostě vyjádřil nové úkoly katolické církve: Jít do světa a účinně působit proti chudobě a sociální nespravedlnosti, číst bibli a usilovat o sblížení křesťanských církví. První úkol stanovil též jako nejdůležitější. Jeho apel povolal všechny katolíky z jejich soukromí na náměstí, kde žijí hledající lidé. Zachraňovat duše a zachraňovat ty, kdo žijí v ohrožení své existence a lidských práv. Historická část práce je vhodně zakončena charakteristikami tradičních křesťanských církví a jejich institutů pro sociální práci. Autor se věnuje církevním institutům, jako je charita a hlavně diakonie reformovaných církví. Vypořádává se i s kapitolou ustavení sedmi diakonů, jak je popsáno ve Skutcích apoštolských.

Velmi přínosné jsou závěry vlastního výzkumu, který autor diplomové práce předznamenává thesemi: 1. Zásadní motivací člověka žijícího v křesťanské víře k nezištné pomoci druhým je právě jeho křesťanská víra. 2. Člověk žijící v křesťanské víře považuje sociální činnost za zásadní úkol člověka ve společnosti.

Z výzkumu vyplývá, že jak křesťané, tak nekřesťané jsou k sociální práci vedeni prosociální výchovou v rodině. Křesťané hlavní roli připisují křesťanskému zaměření

výchovy, avšak i nekřesťané spatřují prapůvod motivace k sociální práci v rodičovských postojích.

Za výsledek výzkumu možno považovat jemné doporučení, že církve, aby mohly být partnerem státu v budování sociálně stabilní společnosti, mají dbát na to, aby jejich sociální činnost nebyla provázána s činností misijní. V sekulární společnosti se ukazuje, že jakkoliv církevní sociální zařízení bývají pro vyšší míru důvěryhodnosti vyhledávána klienty bez rozdílu vyznání, současná činnost evangelizační může být ze strany klientů vnímána jako manipulace v obtížných životních situacích.

Závěr:

Autor se zhostil tématu „Křesťanský altruismus a solidarita jako impuls k sociální práci“ se ctí. Až na drobné nekorektnosti v poznámkovém aparátu, které lze snadno odstranit, poskytuje práci jak fundovaný historický přehled, tak originální výsledky kvalitativního výzkumu vlastní provenience.

V Praze dne 6. 5. 2008

MUDr. Milena Černá

ředitelka Výboru dobré vůle - Nadace Olgy Havlové